Høgskolen i Telemark

Avdeling for allmenne fag

EKSAMEN

I

009 Offentlig økonomi

08.05.02

Tid:	4 timer
Målform:	Bokmål og nynorsk
Sidetal:	3 inkl. forside
Hjelpemiddel:	Ikke-programmerbar kalkulator
Merknader:	
Vedlegg:	

Eksamensresultatene blir offentliggjort på følgende internettadresse:
http://www-bo.hit.no/af/eplanidx.htm

Bokmål

Oppgave 1 (20 %)

Forklar følgende begreper:
- utilitaristisk samfunn
- kostnadseffektivitet (effektivitet i produksjonen)
- medianvelgerteoremet
- Niskanen-preferanser

Oppgave 2 (30 %)

Bruk relevante deler av pensum til å drøfte (begrunne eller motsi/nyansere) følgende utsagn:

1) Miljøavgifter er dårlig skattepolitikk.

2) Kollektive goder er, og bør være, en hovedoppgave for offentlig virksomhet.

Oppgave 3 (50 %)

Sett at tilbudet av et gode utelukkende medfører faste kostnader. Anta at markedsetterspørselen forbundet med bruken av godet er gitt ved $X = 100 - p$, der p er produktprisen.

a) Anta monopol og bestem optimal pris-mengde-kombinasjon fra monopolets synspunkt. Hva er den høyeste kostnaden monopolet tåler?

b) Bestem den samfunnsøkonomisk optimale tilpasningen. Har størrelsen på den faste kostnaden noen betydning i denne forbindelse?

c) Hvorfor er monopoltilpasningen en Pareto-forverring i forhold til samfunnsøkonomisk optimal tilpasning? Bør vi ha flere tilbydere i det aktuelle markedet? Hva kan og bør myndighetene gjøre i forbindelse med framstillingen av dette godet?

d) Diskuter hvorvidt et gode med kostnadsforhold som angitt kan betraktes som et kollektivt gode. Gi mulige eksempler.

e) Anta at etableringen av godet innebærer en engangsinvestering. Forklar med utgangspunkt i nytte-kostnadsanalyse hvordan du vil gå fram for å vurdere om investeringen er samfunnsøkonomisk lønnsom.

Nynorsk

Oppgåve 1 (20 %)

Forklar følgjande omgrep:
- utilitaristisk samfunn
- kostnadseffektivitet (effektivitet i produksjonen)
- medianveljarteoremet
- Niskanen-preferansar

Oppgåve 2 (30 %)

Bruk relevante delar av pensum til å drøfte (grunngje eller motseie/nyansere) følgjande utsegn:

1) Miljøavgifter er dårleg skattepolitikk.

2) Kollektive gode er, og bør være, ei hovudoppgåve for offentleg verksemd.

Oppgåve 3 (50 %)

Sett at tilbodet av eit gode berre medfører faste kostnader. Gå ut frå at marknadsetterspørselen forbundet med bruken av godet er gitt ved $X = 100 - p$, der p er produktprisen.

a) Gå ut frå monopol og finn optimal pris-mengde-kombinasjon frå monopolets synspunkt. Kva er den høgaste kostnaden monopolet tåler?

b) Rekn ut den samfunnsøkonomisk optimale tilpassinga. Har storleiken på den faste kostnaden noe å seie i denne samanheng?

c) Kvifor er monopoltilpassinga ei Pareto-forverring i forhold til samfunnsøkonomisk optimal tilpassing? Bør vi ha fleire tilbodarar i den aktuelle marknaden? Kva kan og bør styresmaktene gjere i samanheng med framstillingen av dette godet?

d) Diskuter kor vidt eit gode med kostnadsforhold som angitt kan sjås på som eit kollektivt gode. Gi mulige døme.

e) Gå ut frå at etableringa av godet inneber ein eingongsinvestering. Forklar med utgangspunkt i nytte-kostnadsanalyse korleis du vil gå fram for å vurdere om investeringa er samfunnsøkonomisk lønsam.